Työ- ja elinkeinoministeriö NEUVOSTORAPORTTI TEM2020-00261

IYR Haapalehto Timo(TEM) 02.06.2020

Asia
Epävirallinen EU:n tutkimusministereiden videokokous 29.5

Kokous
Epävirallinen kilpailukykyministerikokous 29.05.2020 - 29.05.2020

Kokouksen aluksi Igor Rudan Kroatian pääministerin tieteellinen neuvonantaja ja Peter Piot komission presidentin tieteellinen neuvonantaja esittelivät kokemuksia ja ajatuksiaan korona-kriisin hoidosta.
Kaikki jäsenmaat ja komissaari Gabriel esittivät näkemyksensä puheenjohtaja taustapaperin kolmeen kysymykseen. Lisäksi komissaari Vestager esitti komission näkemyksiäajattelua tutkimuksen ja innovaatioiden roolista elpymissuunnitelmassa (Recovery Package):ssa.
Saksan pj-kauden ohjelman tavoitteiksi esitettiin balanssia kriisin hoidossa balanssia lyhyen ja pitkän aikavälin toimien välillä, t&i investoinnit tärkeämpiä kuin koskaan, sekä tutkimuksen ja koulutuksen välisten synergioiden vahvistaminen. Keskeisinä toimina on ohjelma-neuvotteluiden jatkaminen ja loppuunsaattaminen (Horisontti, EIT, kumppanuudet, Euratom, ITER) sekä keskustelu eurooppalaisen tutkimusalueen uudistamisesta.

Kokouksen aluksi Kroatian pääministerin tieteellinen neuvonantaja Igor Rudan ja komission presidentin tieteellinen neuvonantaja Peter Piot esittelivät ajatuksiaan korona-kriisin hoidosta. Rudan kertoi toimista, joilla sairastuneiden määrä on Kroatiassa onnistuttu pitämään erittäin alhaisella tasolla epidemian alkuvaiheessa. Ajankohta on yksi merkittävä syy, koska alkukeväästä Kroatiassa on erittäin vähän turisteja.
Keskustelu tutkimus- ja innovaatiotoimien merkityksestä talouden ja yhteiskunnan resilienssin kohentamisessa käytiin puheenjohtajan taustapaperissa esitettyjen kysymyksien pohjalta:

- *Mitkä ovat t&i-politiikan näkökulmasta pääopit nykyisen kriisin hallinnoinnissa ? [What are, in your view, the main lessons learned in the management of this crisis from R&I policy perspective?]*
- *Miten t&i-investoinneilla voidaan edistää tulevaisuuden työn kehittämistä? [How can R&I investments be used to boost the development of the future work?]*
- *Kuinka voimme hyödyntää näitä kokemuksiamme eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) kehittämiseen? [How can we embed this overall experience in the transformation of the European Research Area?*

Komissaarit Gabriel ja Verstager korosti t&i-toimien suurta roolia niin elvytyssuunnitelmassa (recovery package) kuin myös digitalisaation ja vihreän kehityksen ohjelman (green deal) toimeenpanon onnistumisessa. Vestager nosti esille tarpeen uudistaa strategista suunnittelua siten, että eri ohjelmien keskinäistä synergiaa voidaan tehostaa T&I:n vaikuttavuuden parantamiseksi. Lisäksi Vestager korosti huippulaatua, datan merkitystä ja yksityisen sektorin kanssa tehtäviä kumppanuuksia. Gabriel korosti t&i-toimien koordinaation, tutkimuksen puiteohjelman joustavuuden ja

toimintapuitteiden merkitystä kriisitilanteissa. ERA:n uudistuksessa Gabriel nosti esille kolme keskeistä periaatetta: Directionality, Inclusiveness, Connectivity.
Puhujat olivat yksimielisiä siitä, että nykyinen puiteohjelma sekä komission ja jäsenmaiden halu ja kyky ovat mahdollistaneet nopeat päätökset ja vaikuttavien toimien käynnistämisen rivakasti. Samaan aikaan useat korostivat, että kriisin osalta lyhyen tähtäimen terveyteen liittyvien toimien rinnalla tulee investoida myös laajemmin tulevaisuuden yhteiskunnan ja talouden resilienssin kohentamiseen tähtääviin t&i-toimiin.
Monet puhujat korostivat tarvetta tiivistää yhteistyötä/linkkiä etenkin koulutuspolitiikkaan mutta myös muihin politiikkoihin, kuten teollisuus, sisämarkkinat, terveys. Useimmat kannattivat nykyisten olemassa olevien rakenteiden käyttämistä tehokkaasti, kun taas muutamat maat ehdottivat uusien yhteistyörakenteiden luomista etenkin t&i- ja eri sektoripolitiikkojen välisen koordinaation parantamiseksi. Monet puhujat korostivat tiedeneuvonannon, kansainvälisen ja globaalin yhteistyön sekä tutkimuksen avoimuuden ja laadun merkitystä.
Kukaan ei vielä halunnut kommentoida tarkemmin komission keskiviikkona julkaisemia elvytyssuunnitelman ehdotuksia, vaikka suunnitelmaan viitattiinkin lähes jokaisessa puheenvuorossa Suomen puheenvuorossa korostettiin joustavien ja yksinkertaisten koordinaatiotoimien tarvetta, eri politiikkojen synergioita, vihreän kasvun ja digitalisaation sekä tutkimusyhteistön ja avoimuuden merkitystä.

Saksan pj-kauden ohjelman tavoitteiksi esitettiin balanssia kriisin hoidossa lyhyen ja pitkän aikavälin toimien välillä, t&i investointien tunnustamista tärkeämpinä kuin koskaan, sekä tutkimuksen ja koulutuksen välisten synergioiden vahvistamista. Keskeisinä toimina on ohjelma-neuvotteluiden jatkaminen ja niiden loppuunsaattamiseen pyrkiminen (Horisontti, EIT, kumppanuudet, Euratom, ITER) sekä keskustelu eurooppalaisen tutkimusalueen uudistamisesta.

Toimien keskeiset painopistealueet:

1. Dynaaminen, tehokas ja kohdennettu ERA
2. Resilienssiin liittyvä ja sitä parantava tutkimus
3. Fokus teknologisessa itsenäisyydessä ja kontribuutiossa Green Dealiin

Kokoukset:
21.7. Epävirallinen kilpailukykyneuvosto, tutkimus (videokokous)
25.9. Kilpailukykyneuvosto Brysselissä
21.10. Ministeritason konferenssi eurooppalaisen tutkimusalueen tulevaisuudesta
27.11. Kilpailukykyneuvosto Brysselissä

Suomen edustajat
Valtiosihteeri Kimmo Tiilikainen
Nina Alatalo, TEM,
Petteri Kauppinen, OKM,
Leila Vilhunen, VNK,
Timo Haapalehto, TEM,

Asiakirjat
Tarvittaessa keskeisimpien kokouksessa käsiteltyjen asiakirjojen nimi ja viitenumero

Liitteet

Viite

Asiasanat	ERA, eurooppalainen tutkimusalue, jaosto tutkimus ja innovaatio (EU 20), kilpailukykyneuvosto, tutkimus, tutkimus- ja kehittämistoiminta, innovaatiot
Hoitaa	**LVM, TEM, UM**

Tiedoksi	ALR, EUE, MMM, OKM, OM, PE, PLM, SM, STM, VM, VNK, VTV, YM